

Introitus:

Ježíš Kristus zlomil moc smrti a zjevil nepomíjející život v evangeliu. 2.Timoteovi 1,10

Čtení z epištol:

O časech a dobách, bratři, nepotřebujete, aby vám bylo psáno. ² Vždyť sami přesně víte, že Pánův den přijde jako zloděj v noci. ³ Když *lidé* budou říkat: ‚Pokoj a bezpečí‘, tehdy na ně náhle přijde zkáza jako porodní bolesti na těhotnou ženu, a jistě neuniknou. ⁴ Vy však, bratři, nejste ve tmě, aby vás ten den přepadl jako zloděj. ⁵ Neboť vy všichni jste synové světla a synové dne. Nepatříme noci ani tmě. ⁶ Proto tedy nespěme jako ti ostatní, nýbrž budme bdělí a střizliví. ⁷ Vždyť ti, kdo spí, spí v noci, a ti, kdo se opíjejí, opíjejí se v noci. ⁸ My však, kteří patříme dni, budme střizliví, oblečení v pancíř víry a lásky a v přilbu naděje spasení. ⁹ Neboť Bůh nás nepostavil k hněvu, nýbrž k získání spasení skrze našeho Pána Ježíše Krista, ¹⁰ který za nás zemřel, abychom *my*, ať bdíme nebo spíme, žili spolu s ním. ¹¹ Proto se navzájem povzbuzujte a budujte jeden druhého, jak to již činíte.

1. dopis Pavlův do Tesaloniky 5:1-11

Čtení z evangelia:

Před velikonočním svátkem Ježíš věda, že přišla jeho hodina, aby z tohoto světa přešel k Otcí, protože miloval své, kteří *byli* ve světě, miloval je až do konce. ² Během večeře, když již Dábel vložil do srdce Judy Šimona Iškariotského, aby jej vydal, ³ *Ježíš*, vědom si *toho*, že mu Otec dal všechno do rukou a že od Boha vyšel a k Bohu odchází, ⁴ vstal od večeře a odložil své šaty, vzal lněné plátno a přepásal se. ⁵ Potom nalil do umyvadla vodu a začal učedníkům umývat nohy a utírat je plátnem, kterým byl přepásán. ⁶ Přišel k Šimonovi Petrovi. *Ten* mu řekl: „Pane, ty mi chceš mýt nohy?“ ⁷ Ježíš mu odpověděl: „Co já činím, nyní nevíš, potom však *to* poznáš.“ ⁸ Petr mu řekl: „Nikdy mi nebudeš mýt nohy!“ Ježíš mu odpověděl: „Jestliže tě neumyji, nemáš se mnou podíl.“ ⁹ Šimon Petr mu řekl: „Pane, *pak tedy* nejen mé nohy, ale i ruce a hlavu!“ ¹⁰ Ježíš mu řekl: „Kdo je vykoupán, nepotřebuje než umýt nohy, neboť je celý čistý. I vy jste čistí, ale ne všichni.“ ¹¹ Věděl totiž, kdo ho vydává. Proto řekl: ‚Ne všichni jste čistí.‘ ¹² Když jim umyl nohy [a] vzal si své šaty, opět zaujal místo *u stolu* a řekl jim: „Chápete, co jsem vám učinil? ¹³ Vy mne nazýváte Učitelem a Pánem a dobře pravíte; jsem *jím*. ¹⁴ Jestliže tedy já, Pán a Učitel, jsem vám umyl nohy, i vy si máte navzájem umývat nohy. ¹⁵ Dal jsem vám příklad, abyste i vy činili, co jsem já učinil vám. ¹⁶ Amen, amen, pravím vám, otrok není větší než jeho pán, ani apoštol větší než ten, kdo ho poslal. ¹⁷ Jestliže toto víte, jste blahoslavení, budete-li to činit.

Janovo evangelium 13:1-17

Miloval je až do konce aneb Sestimsmiř

Mezi léty 1937-38 se do Říčan nastěhovaly židovské rodiny i jednotlivci, kteří původně bydleli v Sudetech. Se změnou bydliště měnili často i náboženství. Z izraelského odcházeli - k evangelíkům. A protože byla velká katolická církev rozpačitá ve vztahu k židovskému etniku a na Říčansku byli nějací evangelíci ve Strančicích a pak se připomíná existence shromáždění Jednoty českobratrské v roce 1922 na říčanské radnici, přestupovali Židé k evangelíkům. Ani to je neuchránilo odsunu a všichni nakonec stejně zmizeli. Ještě žije pamětník, starý muž, který se dodnes zabývá hledáním jednotlivých jmen a jejich osudů. Připravovali jsme spolu pamětní desku, která je na budově staré radnice, vedl jsem jej i do gymnázia a doprovázel mnohokrát poté. V Říčanech zažil bolavá léta protizidovských opatření a odsunu a protože byl míšenec, přišel sice o rodiče, ale nemusel jít hned do odsunu. Až později byl odvezen na nucené práce do říše a následně do koncentráku. Dnes je mu 86 let a žije ve svém bytě v Praze Kobylisích, těžko chodí a byl by velice rád, kdyby mohl ve svých Říčanech získat místo v domově seniorů.

Nicméně, nemá zde trvalé bydliště. Odvážil se mne zeptat, zda by si jej alespoň formálně někdo mohl vzít na svou adresu k trvalému pobytu, aby mohl požádat o umístění do domova seniorů. Všichni, kdo jej znali, jsou mrtvi, nebo nebydlí už sami, aby mu pomohli. Napadla mne tíživá myšlenka, že bychom mu mohli poskytnout tuto službu my. Ptám se vás, protože jste majiteli domu, ve kterém bydlím, zda je to možné?! Nebo, zda by si jej někdo nechal napsat na svou adresu...

Ještě dříve, než jsem s tímto mužem mluvil, někdy během minulé neděle, jsem věděl, že musím kázat na text, který jsme dnes četli. Jmenovitě na evangelistova slova: "miloval své, kteří *byli* ve světě, **miloval je až do konce**..."

Co je to ta krajnost, kam až byl ochoten jít? Miloval je do krajnosti tím, že jim umyl nohy a stal se sluhou? Nebo je miloval jen tím, že za ně umřel? Když byl jeho konec blízko, dělal to, co by jinak nikdy neudělal? Souhrnem: Jde o **jeho konec** a nebo o **konec všech možností** projevit učedníkům svou lásku? Co je **krajnost**, jíž jsme schopni a ochotni? Nechci odpovědět za vás. Musíte si odpovědět sami. A v tom ptaní vás povedu a nakonec se spolu s vámi ujistím, že patřím k těm, kteří byli a jsou Bohem milováni až do krajnosti, do konce. Ptejme se:

1. Náš konec? Ten většinou neřídíme. A kdybychom věděli, kdy se dostaneme na kraj, kdy budou naše poslední dny, možná bychom byli láskyplnější. Ale my to nevíme. Pokud se v této chvíli bojíte, že připomenu Pavlova slova z epištoly, a že budu nezodpovědně a nestřízlivě strašit, tak právě to udělám. Ano, vlastně nikdy nevíme, který den je poslední. A pravdou je, že všichni, kdo odcházejí na věčnost, litují promarněného času. I ti zbožní. "Pán přijde!" Tímhle musíme znásobit všechno naše jednání, jako když základ daně násobíme DPH, abychom dostali skutečnou cenu.

2. Kde je konec všech možností? Kde je cíl? Tak se dá přesně přeložit Janovo evangelium v našem textu. Kde je konec či cíl našich možností a ochoty milovat? Nejvíce se to pozná v pevných vztazích. Jdeme postupně: V *rodině*, kde jsme se do společného svazku narodili a v těch svazcích, do kterých vstupujeme smlouvou: V *manželství*, ve *společnosti sboru* a nakonec v *pracovním kolektivu* a *kolektivu spoluobčanů*, kam jsme se svou přihláškou k trvalému pobytu smluvně zavázali. Všimáte si, jak váha té smlouvy klesá? O pracovní smlouvě a dokonce o bydlišti jsme ani neuvažovali jako o vztahu, který je smluvně dán a kde se má milovat.

Ale ať klesá nebo neklesá, meze naší lásky jsou nejasné. Může nám napomoci onen **cíl**. Láska má doprovázet, vést, dopomáhá na cestě. Co je cílem cesty? Být s Kristem. Tedy s ostatními. Žít ve společnosti. Pak se množina možností a ochoty milovat, odvrací od nás a od našich kapacit k potřebě něčeho dosáhnout. A ve chvíli, kdy už rezignujeme, protože jsme zklamáni a vysílení, nacházíme nové možnosti dosažení cíle.

3. Milovat ale znamená dávat svým nejbližším výzvy a šance. Naše bída je v tom, že pod slovem *milovat* vidíme především tu usilovnou touhu zahrnovat pozorností, obskakovat a být obskakován, blaženě plynout bez počítání, tulit se a posílat psaníčka. A z té touhy padáme do pokrytectví. Místo, abychom si skutečně pomáhali, široce se usmíváme, plácáme se po zádech a společně slavíme, pijeme, hodujeme. Zároveň se pak smrtelně pomlouváme. Jak se ulice pomlouvá, sleduje, co kdo má nového. V zaměstnání se na sebe culíme, flirtujeme a při tom krvavě zápasíme o lepší místo a povýšení. Samozřejmě to jde až po vrchol. Manželé také dovedou zrazovat a opouštět se širokým úsměvem. Dnes milovali a zítra nebudou.

Sestimsmiř je hláška posílaná po internetu jako poslední komentář. *Sestimsmiř*, že je málo lásky a vůbec už není do krajnosti a nevede k žádnému cíli. Cíl, ten ostatně taky není. *Sestimsmiř!* Bývají i zvláště důležitá zkušební období, kdy je naše existence napnuta a zjevují se naše meze. Třeba volby, fotbal... Či jiné soutěže dámské, kde se bojuje o málo, ale zjevuje se, jak je těžké milovat, jak je nemožné jít do krajnosti.¹

Pán Ježíš podle čteného textu umyl nohy učedníkům, dokonce i Jidášovi. Měl v ruce i jeho nohy! A myl je jistě stejně pečlivě, jako ty Janovy. A v tomhle případě ta výzva učedníkům byla skutečně pedagogická: „Jestliže tedy já, Pán a Učitel, jsem vám umyl nohy, i vy si máte navzájem umývat nohy. Dal jsem vám příklad, abyste i vy činili, co jsem já učinil vám.” (Janovo evangelium 13:14-15).² Láska dává výzvy a šance, které otevírají možnost. Jan Werich to dotáhl v pohádce Tři veteráni (Fimfárum) až do krajnosti.³ Bude se s námi znovu a znovu začínat, klidně i po miliónpáté...

4. Milovat do krajnosti, to znamená ty milované znát. Opakuje se to několikrát v textu, že Pán Ježíš miloval při plném vědomí. Věděl, že bude konec, věděl, co dělá, a že stačí umýt nohy, věděl kdo jej zradí... Věděl. (Viz: Janovo evangelium 13:1, 7, 11) Láska totiž ví. Neví za druhé, ví o druhých, ví o okolnostech. A protože my nejsme Kristus, on věděl bez řeči (to je to nebeské poznání) musíme poznávat. Ale spolu s námi chce poznávat na cestě životem, jako by nevěděl. Ale my musíme mluvit, musíme se ptát a musíme naslouchat. My se musíme dívat!

Žijeme v jedné zemi s lidmi, jejichž cíle a praxe života jsou naprosto odlišné. A pokud se nemůžeme minout, býváme někdy zděšeni, kde to jsme. Nejsme jako oni! křičí jedni i druzí. Kde je láska do krajnosti? ⁴ Vstupujeme do vztahů s rostoucím rozčarováním, koho jsme si to vlastně vybrali. Pro manželství, pro život ve společenství sboru. Zklamání musí přijít, abychom objevili sebe i ty druhé. I v těch úzkých vztazích, ve kterých jsme bez výběru: Žijeme v úzkých vztazích rodiny s úděsem, kdo může být také naším bratrem,

---

¹ Potěšila mne podobná hláška z domácnosti, v níž jeden ze dvou velice zajímavých lidí v páru (setrvávající ve Straně zelených) a druhý (přecházející do Liberálně ekologické strany) nahlásili na sociálních médiích: ***Myseslesemsem...***

² Všimněte si, že Jan evangelista nedává tolik důrazu na stolování, nepopisuje ustanovení a ony důležité věty. Ale věnuje pozornost vztahům Ježíše a učedníků. Zapamatuje si slova o lásce, viz zvláště Janovo evangelium 17:22-26! Tam je o **cíli** lásky.

³ Lépe řečeno, pedagogické východisko bylo v tom, že veteráni nakonec neměli nic: „Dali jsme vám, kamarádíckové, já a mí bratříckové, dary jsme vám dali. Pročpak jsme vám dali dary?“ ptal se po způsobu slavných řečníků. A hned po způsobu slavných řečníků si odpovídal: „Abychom vám udělali radost! A proč jsme vám chtěli udělat radost? Nu? Inu proto, abychom měli my radost, že vy máte radost. A měli jsme z vás radost? Ne, neměli! Ani tu nejmenší radost! Zámky jste si vystavěli! Jedli a pili a pili a jedli! Načež jste chtěli svět násilím spasit, manévry pořádali a lidi strašili a otravovali. A my se ptáme, kamarádíckové, kolik lidí jste rozesmáli? He? A kolik dětí? He?“ odkašlal a pokračoval: „No, my skřítkové jsme, našťestí, trpělíví. Začneme s vámi znovu. Budeme s vámi smrtelnými začínat znovu a znovu, dokud se nenaučíte zacházet s kouzelnými dary, které jsme vám svěřili. Tak tedy po miliónpáté, znovu od začátku.” Filmoví tvůrci (Oldřich Lipský 1983) pohádku dopracovali do pozitivního konce: „Není nutno, není nutno...” <http://www.youtube.com/watch?v=duMVBXDcusA>

⁴ **Max Mannheimer**, Izraelita, který prošel peklem Osvětami a přežil, říká ve výtečném rozhovoru: “Berndt Posselt, zástupce sudetských Němců, mi podal ruku a řekl: My, sudetští Němci, jsme také zavinili deportace Židů. A když někdo podá ruku na usmířenou, tak se nemůže odmítnout. Ještě před dvaceti třiceti lety bych cenu nepřijal. Neumím nenávidět.” (V roce 2011 totiž přijal výroční Sudetoněmeckou cenu z rukou B. Posselta). Zdroj: http://zpravy.idnes.cz/vzpominky-novojicinskeho-rodaka-maxe-mannheimera-fs8-/domaci.aspx?c=A130909_1975064_ostrava-zpravy_jog

sestrou, otcem. Ptáme se, zda je možné, abychom byli jedna krev?! Ano, jsme jedna krev! A my při tom objevujeme sebe.

5. Milovat znamená neobchodovat. Láska poskytuje. Neobchoduje. Nevydírá: “Nebudu tě mít rád, když mi neuděláš to a ono!” Nedělá si podmínky, neodtahuje se, nerezervuje si meze: “Dělám to, co má ráda, a aby byla ráda!” V tom je cítit smutek a zklamání. Sice je tu služba, ale není a neumí být radostná. Opakem je: “Dělá mi radost to, co jí dělá radost, protože moje služba je dobrovolná.” Vyjdu vstříc, pokud jen budu moci, protože je to tajemstvím mé radosti.

6. Milovati Boha a milovati bližního, jako sebe samého je tajemstvím schůdnosti takové lásky do krajnosti. Musíme začít ze správného konce: “On mu řekl: ‚Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.‘ To je největší a první přikázání. Druhé je mu podobné: ‚Miluj svého bližního jako sebe samého.‘ Na těchto dvou přikázáních spočívá celý Zákon a Proroci.” (Matoušovo evangelium 22:37-40) Trojpřikázání lásky počíná láskou k Bohu a pokračuje námi dvěma, mým bližním a mnou, kteří mají být spolu stejně milováni. To naznačuje, že zdroj lásky je u Pána. On a nikdo jiný může rozhýbat lásku a dotáhnout ji až k cíli, až do krajnosti. Na to spoléháme!

Amen!

Na cestu:

“Milování, milujme se navzájem, neboť láska je z Boha, a každý, kdo miluje, se z Boha narodil a Boha zná. Kdo nemiluje, nepoznal Boha, protože Bůh je láska. V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh na svět poslal svého Syna, toho jediného, abychom skrze něho měli život. V tom je láska: ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on miloval nás a poslal svého Syna *jako oběť smíření* za naše hříchy. Milování, jestliže Bůh takto miloval nás, i my se máme navzájem milovat.” (1. dopis apoštola Jana, 4. kapitola, verše 7-11)